

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

1000 София,
ул. „Екзарх Йосиф“ № 12

Администрация: тел.: 02/930 49 57; факс: 02/980 76 32

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Изх. № ВСС-7797/2022 г.

Дата: 28-06-2022

Вх. № 215 К1

Дата 30.06.22г

ДО
Г-ЖА ПАВЛИНА ПАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № 143-КД/17.05.2022 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПАНОВА,

На заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, състояло се на 23 юни 2022 г., по т. 41 е обсъдено и прието Становище по конституционно дело № 7/2022 г. във връзка с въпроси относно правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет.

Приложено, изпращам Ви извлечение от решението, ведно със Становището.

Приложение: съгласно текста.

**ПРЕДСТАВЛЯВАЩ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Екзарх Йосиф", 12

Администрация – тел./факс 980-76-32

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ
ОТ ПЛЕНУМА
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

по конституционно дело № 07/2022 г.
на Конституционния съд на
Република България

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 17 май 2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 7/2022 г. е допуснато разглеждане по същество на искането на пленума на Върховния административен съд на Република България за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл.132а. във връзка с чл.1, ал.1 и 2, чл.4, ал.1. чл.8 и чл.117, ал.2 от Конституцията на Република България, във връзка с отговор на следните въпроси: „Прекратяват ли се с изтичане на мандата им правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет или същите продължават да изпълняват своите функции до избирането от Народното събрание на нов главен инспектор, съответно инспектори? Конституционно допустимо ли е преустановяване за неопределено време на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет поради изтичане на мандата на главния инспектор и инспекторите, и неизбиране на нови от Народното събрание?“

С цитираното определение ВСС е конституиран като заинтересована институция и е предоставен 30-дневен срок за представяне на писмено становище по предмета на делото.

Пленумът на Висшия съдебен съвет, след като се запозна с искането на пленума на Върховния административен съд и Определението на Конституционния съд, изразява следното становище:

С изтичането на мандата им правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет не се прекратяват.

Съгласно Конституцията на Република България преустановяването за неопределено време на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет поради изтичане на мандата на главния инспектор и инспекторите е конституционно недопустимо.

Мандатността е механизъм, установен от Конституцията или от закон за демократично конструиране, устройство и функциониране на държавните органи чрез предоставянето им на определени правомощия за определен период от време.

Мандатността гарантира последователност и приемственост в държавните структури и тяхната дейност. В същото време тя е и юридическа гаранция за независимост на мандатния орган при осъществяване на предоставените му правомощия за определения срок. Чрез мандатността се цели стабилност и ефективно функциониране на държавните органи и институции (Решение № 13 от 15.12.2010 г. на КС по к.д. № 12/2010 г.)

Конституционно установеният принцип на мандатността е приближаване до идеята за демократичното управление. Ръководните начала на централизъм, колективност и мандатност са свързани с правомощията и функционирането на изборните органи, като по този начин се гарантира стабилност и независимост на всеки един публично правен орган в контекста на принципа за разделение на властите.

От тази гледна точка мандатът е гаранция за независимостта на всяка от властите по отношение на останалите. Поставен на тази плоскост, мандатът може да бъде разглеждан в тясна връзка с идеите за свободата и нейната екзистенциална корелация с отговорността, а именно, че мандатът е обективна предпоставка за отговорността. Посредством налагането на конституционен механизъм за отговорност на съдебната система се осигурява регулиране и баланс на гарантирания принцип на независимост.

Инспекторатът към Висшия съдебен съвет е орган на съдебната система на Република България. Създаден е с чл. 132а от Конституцията на Република България /обнародван в ДВ бр.12 от 6 февруари 2007 г./ Инспекторатът към ВСС е самостоятелен орган, с основна функция да проверява дейността на органите на съдебната власт, без да засяга тяхната независимост.

Законът не предвижда прекъсване на функционирането на Инспектората. Тази непрекъсваемост е обезпечена от разпоредбата на чл. 44, ал. 1 ЗСВ, изискваща парламентът да е попълнил състава на Инспектората своевременно преди изтичане мандатите на действащите негови членове. Наличието на непрекъсваемост в дейността на държавните органи е елемент от конституционния модел, чрез който се обезпечават изпълнението на техните функции. В Конституцията чрез чл. 64, ал. 2, чл. 111, ал. 3, чл. 148, ал. 3, § 2 и § 7 от преходните и заключителните ѝ разпоредби е закрепен принципът за непрекъснатост при упражняване на функциите на държавните органи, което е абсолютно необходимо за нормалната работа не само на администрацията, но и на съдебната система. В съответствие с този принцип следва да се тълкуват разпоредбите за императивния характер на мандатите на държавните органи. Неизпълнението на задължението от страна на Народното събрание да избере главен инспектор и инспектори не може да има за последица преустановяване на дейността на Инспектората и невъзможност органът да осъществява функциите си. За да се осигури дейността на конституционноустановения орган следва настоящият състав на ИВСС да продължи да функционира до изпълнение на конституционното изискване Народното събрание да излъчи нов състав.

Конституционният законодател не абсолютизира изтичането на срока на мандата по начин, че да не допуска продължаването на изпълнението на функциите от лицата с изтекъл мандат до встъпването в длъжност на новоизбраните.

Съгласно мотивите към Решение № 8 от 15.09.1994 г. на КС по к.д. № 9/1994 г., при изграждане на органите на съдебната власт конституционният законодател се е стремил максимално да гарантира тяхната независимост. Като пример е посочен ВСС, като в разпоредбата на чл. 130, ал. 4 от Конституцията е определен мандатът на изборните членове на ВСС със срок от пет години. В мотивите към решението е възприето, че това не означава, че и ВСС има такъв мандат. Висшият съдебен съвет е постоянно съществуващ и функциониращ орган. Предсрочно могат да бъдат освобождавани само отделни членове на ВСС, но за органа не е предвидено основание за предсрочното му прекратяване. Това е гаранция за неговата независимост и предпоставка за безпристрастност при осъществяване на предоставените му правомощия. Висшият съдебен съвет не е орган с мандатен статут. Като орган той може да бъде прекратен само с конституционна разпоредба. Със закон е недопустимо прекратяване на неговата дейност, вкл. и поради изменение на изискванията за изборните му членове. Аналогично разрешение би следвало да се възприеме и по отношение на Инспектората към Висшия съдебен съвет. Правното им положение и ролята, които Конституцията им е възложила да изпълняват, налагат изискването за непрекъснатото им

функциониране и осъществяване на правомощията им без прекъсване. Това са органи на съдебната власт, които притежават такива дискреционни правомощия, които не могат да се упражняват или заместят от друг орган.

Не на последно място, както е посочено и в мотивите към Решение №3963/21.03.2014г. на Върховния административен съд: „Функционалната необходимост от непрекъсваемост предотвратява междувластието, като осигурява успешното функциониране на държавните органи и е в основата на демократичния процес, изискващ работещи институции, като гаранция за съществуването на правовата държава“.

В контекста на изложеното ВСС намира, че конституционният принцип за непрекъсваемост на държавното управление следва да вземе превес спрямо мандатността с оглед минимизиране на отрицателния ефект при така създалата се ситуация.

С оглед на изложените съображения считаме, че с изтичането на мандата им правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет не се прекратяват.

Съгласно Конституцията на Република България преустановяването за неопределено време на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет, поради изтичане на мандата главния инспектор и инспекторите е конституционно недопустимо.

С УВАЖЕНИЕ,

**БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ:**